

# HÍRMONDÓ 2026/5

---

## Siketvakok Országos Egyesülete



Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában, azon belül is az "egyesületi hírek" rovatunkban az elmúlt hónap klubfoglalkozásairól, valamint 2026. évi közgyűlésünkről is hírt adunk. Egyebek mellett röviden összegzünk egy rádióműsort, melyben a genetikai eredetű retinabetegségekről esett szó. Ezt követően külföldi társszervezetek munkatársaival készített interjút olvashatnak, akik háromnapos képzésen vettek részt egyesületünkben.

Társszervezeteink hírei között áttekintjük a segítő technológiákhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről szóló törvényt. Emellett befejezzük a korábban megkezdett beszámoló cikksorozatot az Európai Akadálymentességi Csúcstalálkozóról.

A hírek, érdekességek között arra is kitérünk, hogy miként lehetséges rokkantsági járadékról rokkantsági ellátásra váltani.

Megtudhatják, mi az a "Marokbaba", de a Föld legnagyobb barlangjába is ellátogatunk.

A jelen hírlevél mellékletet is tartalmaz. Ez a dokumentum a 2026. május 6-án tartott, I. Országos Usher-szindrómával Élő Emberek És Hozzátartozóik Találkozójának eseményeit, elhangzott előadásait foglalja írásba.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

### TARTALOM

<b>HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK</b> .....	2
Nyílt levél az alakuló Tisza-kormánynak!.....	2
2026.04.18.: Lions Egyesület jótékonyági koncert .....	5

Áprilisi SMART klubunkon az OOrion alkalmazást teszteltük .....	5
Hasznos és lényeges információk hangoztak el a Kossuth Rádió egyik műsorában a genetikai eredetű retinabetegségek kapcsán.....	9
”A képzés után most úgy érezzük, hogy nincsenek határok...” – külföldi társszervezetek munkatársai ismerhették meg egyesületünk működését.....	10
A közlekedési kultúra napja alkalmából szervezett konferencián jártunk .....	16
Beszámoló egyesületünk 2026. évi közgyűléséről.....	16
<b>TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI .....</b>	<b>20</b>
Törvény a segítő technológiákhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről, egyszerűen fogalmazva .....	20
Európai Akadálymentességi Csúcstalálkozó – konferencia az EDF és a Microsoft szervezésében (7. rész) .....	21
<b>HÍR, ÉRDEKESSÉG .....</b>	<b>30</b>
Rokkantsági járadékból rokkantsági ellátásba .....	30
Marokbaba fejlesztőjáték.....	32
A Föld legnagyobb barlangja, amiben egy esőerdő bújlik meg.....	33
Érdekes tények állatokról .....	34
<b>KEDVENC RECEPTJEIM.....</b>	<b>35</b>
<b>A HÓNAP VERSE .....</b>	<b>36</b>

## **HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK**

### **Nyílt levél az alakuló Tisza-kormánynak!**

Hazánkban több, mint 50 ezer ember él kettős érzékszervi fogyatékossgal, azaz látás- és hallássérüléssel egyidejűleg.

A Siketvakok Országos Egyesülete több, mint 30 éve foglalkozik siketvak emberek érdekképviseletével és tart fenn számukra releváns és nélkülözhetetlen szolgáltatásokat. Különböző életkorban, különböző mértékű látás- és hallássérüléssel élő embereket képviselünk, akik életére és egész családjuk mindennapjaira hatással van megváltozott élethelyzetük. Nem kizárólag az ő érdekükben, hanem a Magyarországon élő fogyatékossgal élő emberek, kiemelten a leghátrányosabb

helyzetben élő halmozottan, vagy súlyosan halmozottan sérült emberek érdekében, akiknek nagyon hasonló problémáik vannak.

Magyar Péter új miniszterelnöknek sok sikert és kitartást kívánunk ahhoz, hogy meg tudja valósítani Magyarország fejlesztésével kapcsolatos terveit.

Az új miniszterelnöktől és Ruff Bálint Miniszterelnökséget vezető minisztertől azt kérjük, hogy a siketvak emberek ügye és általában a fogyatékossgal élő emberek ügye ne csupán szociális és családügyi kérdés legyen, hanem alapvető emberjogi vonatkozásban minden területen természetes legyen, hogy kihagyhatatlanok az őket is érintő szolgáltatási és támogatási rendszer, valamint a jogszabályi környezet kialakításakor, vagy felülvizsgálatakor. Ez a szemlélet alapjaiban határozhatná meg a társadalmi gondolkodást, az elfogadást és ezen keresztül a siketvak emberek mindennapjait is.

Az Egészségügyi Minisztérium irányításával megbízott Hegedűs Zsolt esetében a diagnosztika, a gyógyászati segédeszközök támogatásának rendszere, a betegutak kialakítása, az egészségügyből a rehabilitációs szolgáltatásba való bekerülés automatizálása, az egyedi méltányossági kérelem struktúrája, a kommunikációjukban akadályozott emberek egészségügyi ellátásának kialakítása során kiemelten kérjük, ne hagyjon ki minket az egyeztetésekből. Az egészségügy szinte mindig a kiindulópontja egy megváltozott élethelyzet kezdetének. Az egészségügyben használt protokollok, a diagnózis közlésének menete is változtatásra szorul. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy részesei legyünk az egészségügy átalakításának, ezért kérjük, vonjon be ennek folyamatába.

A Gyermekek- és Oktatási Minisztérium vezetőjeként Lannert Judit kiemelten sokat segíthet abban, hogy az ENSZ egyezményben is deklarált alapvető emberi jogként meghatározott oktatáshoz való jog a siketvak embereket és a súlyosan halmozottan sérült személyeket is megillessen, azok számára, akiknek szükséges, biztosított legyen az élethosszig tartó tanuláshoz való jog is.

A szakképzésben a képzési paletta bővítése és elérhetősége javíthatja a fogyatékossgal élő személyek társadalmi integrációját és foglalkoztatási esélyeit.

A felsőoktatásban az inkluzív szemlélet támogatásával párhuzamosan fontosnak tartjuk, hogy minden releváns képzésben jelenjen meg a fogyatékossgal kapcsolatos modulok kötelező módon, mert minden felsőoktatásból kikerülő személy találkozhat fogyatékos személyeket is érintő kérdéssel, amelyet széles látókörrrel, megfelelő tudással kell megoldania. Nagyon számítunk arra, hogy aktív részese lehetünk az átalakítás folyamatának.

A Szociális- és Családügyi Minisztérium irányításával megbízott Kátai-Németh Vilmos kinevezéséhez gratulálunk és arra kérjük, hogy támogasson minket abban, hogy a társadalmi szemléletformálás révén az emberhez méltó életkörülmények mindenkit megillessenek. Ismerjük meg egymást, bontsuk le a falakat. A bentlakásos intézmények megfelelő színvonalon tudjanak működni, de a családban élő személyek számára is elérhetővé váljanak a nekik szükséges szolgáltatások.

Egy emberrel kapcsolatban ne meghatározó információ legyen, hogy siketvak személy vagy sem, hanem az alapvető támogatási szükségleteit figyelembe véve természetes legyen a jelenléte az utcán, a munkahelyeken, a szolgáltatások során. Várjuk a közös gondolkodás lehetőségének alkalmait a jövőben.

A Gazdasági és Energetikai Minisztérium leendő vezetőjét Kapitány Istvánt, valamint a Pénzügyminisztérium vezetőjét Kármán Andrást arra kérjük, hogy segítsenek megteremteni a politikától független támogatási rendszer kialakítását a fogyatékos embereket támogató és érdekképviselőket ellátó hatékony szervezeteknek és az érintetteknek. Kevés változás, fejlesztés oldható meg anyagi hozzájárulás nélkül. Partnerként szeretnénk részt venni a támogatási rendszer kialakításában is a jövőben.

Vitézy Dávid Közlekedésért és Beruházások Minisztérium leendő vezetőjétől azt kérjük, hogy az akadálymentesség alapvető szempont legyen minden fejlesztésnél, amivel kapcsolatban minden együttműködésre nyitottak vagyunk. A mobilitás ma már minden ember életét alapvetően határozza meg. Ennek hiányában elérhetetlenné válnak a legjobban kialakított szolgáltatások is.

Nem különleges bánásmódra, hanem egyenlő esélyű hozzáférésre számítunk, amiben nagyon hasznosan és hatékonyan szeretnénk együttműködni minden minisztériummal a jövőben.

Az ENSZ 2025-ben június 27-ét a siketvakság nemzetközi napjává nyilvánította, ami annak az elismerése is, hogy a siketvakság különálló fogyatékosági kategória, az érintett személyek igényei egyediek, amiket szervezetünk képvisel országos szinten.

Az együttműködésben bízva tisztelettel:

Királyhidi Dorottya szakmai vezető-főtitkár

Gangl Tamás elnök

\*\*\*

## **2026.04.18.: Lions Egyesület jótékonyági koncert**

A Széchenyi Lions Club és az Első Budapest-Gödöllő Lions Club közösen szervezett jótékonyági koncertjén vettünk részt, mely bevételét a Siketvakok Országos Egyesülete, valamint a gödöllői Nefelejcs Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona számára ajánlunk fel.

A rendezvény céljai között szerepelt, hogy a zene erején keresztül felhívják a figyelmet a siketvak emberek mindennapi kihívásaira, és hogy hozzájárulhassanak a 2026 nyarára tervezett nyári tábor költségeihez.

A koncert helyszíne és időpontja:

Óbudai Társaskör, 2026.április 18. 18:00

Nagyon köszönjük a több, mint 10 éves együttműködést a Széchenyi Lions Klubbal!

Királyhidi Dorottya

(Forrás: Siketvakrehab.hu)

\*\*\*

## **Áprilisi SMART klubunkon az OOrion alkalmazást teszteltük**

2026. április 29-én, szerdán SMART klub volt egyesületünk nagy, közösségi termében. A rehabilitációs klubok keretében megtartott foglalkozást Csák Attila informatika oktató vezette.

Miután köszöntötte a résztvevőket, tettünk egy bemutatkozó kört. Ebből kiderült, hogy a foglalkozáson 10 fő (6 egyesületi tag és 4 munkatárs/önkéntes segítő) vett részt.

A nap folyamán informatikai újdonságokkal foglalkoztunk.

Szóba került egy változás, ami főleg azokat érinti, akik számítógépen keresztül használják a privát beszélgetésekre kialakított Messenger szolgáltatást. A régi, megszokott felületen már nem mindenkinél érhető el. A Messenger.com előbb-utóbb megszűnik. Bár azt ígérték, hogy április 15-től nem lesz már elérhető, de van, aki a klub idején még tudta használni.

Ezzel annak a lehetőségnek is búcsút mondhatunk, hogy Facebook fiók nélkül használjuk a Messengert.

A [www.facebook.com/messages](http://www.facebook.com/messages) oldalon keresztül lehet elérni az üzeneteinket.

Jelen állás szerint semmilyen változás nincs a felületben. Egyedül arra kell figyelni, hogy a felső sorban megmaradnak a Facebook különböző elemei.

Az előző rehabklubon elkezdünk foglalkozni a mesterséges intelligenciával. Ez egy kimeríthetetlen téma. Attila azért hozza be mindig a klubokba, mert ebbe az irányba indul el a jövő.

Ha a látássérülteket nézzük, esetükben a most még nagyon jól üzemelő Távszem szolgáltatást is éveken belül ki tudja majd váltani.

A legutóbbi klubon megtapasztalhattuk, hogy mire képes az előfizetéses ChatGPT. Meg tudunk vele kerestetni egy földre esett kulcscsomót, lépcsőt, stb. Attila akkor azt mondta, hogy kizárólag úgy működik jól, ha előfizetünk rá.

Azóta eljutottunk oda, hogy már nem kell fizetni érte.

Ingyenessé vált a szolgáltatás a maga módján, egy nagyon izgalmas alkalmazás keretén belül. Ennek a neve: OOrion. Az applikáció egy francia találmány. Az app megálmodói, akik az anekdota szerint egy fiatal kislánynak akartak segíteni – azt vették alapul: milyen nehéz egy vak embernek megtalálni a földre esett kulcsot.

2021-ben elindult az applikáció fejlesztése Lyon és Párizs környékén – Olyan jól működött, hogy mára – a honlap leírása szerint – 90 országban használják. Attila elő is vette az iPhone készülékét és megmutatta az app működését.

Elindította az applikációt. Egy „Hogyan segíthetek”? feliratú gombbal veszi kezdetét a folyamat.

Eddig, amiket ismertünk: Seeing AI, LetSeeApp, illetve a Be My Eyes úgy indultak, hogy készíteni kellett egy fényképet, amiről kaptunk egyfajta elemzést. Kérdezni csak ezután lehetett.

Az OOrion appal viszont egyből lehet beszélgetni. Ha megnyitjuk az alkalmazást, rögtön feltehetünk neki kérdést, amire ő tud válaszolni is.

Attila a közösségi terem ajtajához ment, melyen két címke is van: egyik a „Konyha”, a másik a „Közösségi terem”. Feltette neki a kérdést: „Meg tudod nekem mondani, hogy melyik szobában vagyok? Mi van kiírva az ajtóra”?

Ahogy vitte a kamerát, a telefon sorolta: faajtó, kilincs, sárga papír az ajtón, „Konyha” felirattal, „Közösségi terem” felirat, ezüstkilincs.

Milyen funkciók vannak még benne?

Hogy megtudjuk, ahhoz a „Nyissa meg a standard funkciók menüjét” feliratú gombot aktiváltuk.

Itt az alábbi opciók fogadtak minket:

- Vizuális kérdés;
- Keresési objektum (körülöttünk levő objektumok megtalálásához);

- Keresési szöveg (környezetünkben levő szövegek, feliratok kereséséhez);
- A közeli tárgyak (ha tudni szeretnénk, milyen objektumok vannak körülöttünk);
- Közeli szövegek (a minden nap körülöttünk levő, apró szövegek elolvasásához);
- Személyes tárgyak (tárgyaink beszkenyeléséhez majd megkereséséhez).

Az alkalmazásban nagyszerű oktatóanyag található, mely a „Beállítások” menüpontra kattintva érhető el, az „Oktatóanyagok” gomb aktiválásával. Itt részletesen el tudjuk olvasni, melyik funkció mire alkalmas.

Az elméletnél számomra sokkal izgalmasabb volt a gyakorlat. Ez az, amit csupán a sűgő áttanulmányozásával nem lehet elsajátítani.

Örömmel vállaltam, hogy betöltsen a foglalkozáson a tesztelő alany szerepét: Attila közreműködésével, hol több, hol kevesebb segítsége mellett elvégezzem a közösen kitalált feladatokat.

Attila megnyitotta a „Személyes tárgyak” menüpontot, majd rányomott a „Szkenyeljen be egy tárgyat” feliratú gombra. A kezembe adta a telefont, hogy próbáljam meg a kulacsomat beszkenyelni.

Ehhez megnyomtam az „Elkezd” gombot. A kulacsomat az oldalára fektettem, majd elkezdtem mozgatni felette a telefont. A készülék taktilis jelekkel (rezgéssel), csipogással és beszéd útján is segített a folyamatban.

Meglepetésemre egyszer csak bementa: „Az objektum elveszett, mozgassa közelebb a kamerát”. Amikor újra megtalálta, hangot adott és jelezte: „Objektum észlelve és középre állítva”.

Egy idő után közölte velem: „Az objektumról elegendő információt rögzítettek. Fejezze be a rögzítést vagy szkenyelje be más szögből”.

Ezt követően a „Befejezés” feliratú gombot kerestem meg.

Ezután megjelent egy „Objektumnév” felirat és mellette egy szerkesztőmező. Ide bediktáltuk: „Kulacs”.

A „Mentse el az objektumot” gomb megnyomása után készen is álltunk a keresésre.

Az objektumok listájából kiválasztottam a kulacsot. A telefont függőlegesen magam elé tartva, hátlapi kamerával a környezetem felé, már indulhatott is a keresés.

Pozitív meglepetésként értek azok a részletgazdag, pontos utasítások, amelyekkel az okostelefon visszajelzéseket adott a számomra. Pl.: „Egyenesen előtted van egy asztal, a kulacs valószínűleg rajta van”. Ezt követően elindultam előre. Ekkor még arra is figyelmeztetett, hogy

bal oldalon van egy szék.

A keresgélés kicsit időigényes volt, de végül elmondta, hogy a kulacs az asztalon van, közvetlenül előttem. Mikor a közvetlen közelébe vittem a kamerát, elragadtatással hallottam az üzenetét: „Tárgy kéznél, megragadhatja”.

Egy újabb próbálkozásnál határozottan állította, hogy az általam keresett tárgy a padlón van. Végül megfejtettük, egy fehér botot látott a földön és arról feltételezte, hogy a kulacsom.

Lehetőségünk van a menüből kiválasztani, hogy mit keresünk, ám erre nem feltétlenül van szükség. Elegendő, ha megnyitjuk az applikációt, és megnyomjuk a „Hogyan segíthetek” gombot. Ha ezt elindítjuk, a menü nélkül is jelezhetjük neki bátran, hogy mit szeretnénk. Ekkor automatikusan eldönti, hogy a korábban szövegesen megnézett funkciók közül melyiket is válassza.

Saját ivó alkalmatosságom megkeresésében ugyanakkor nem merült ki a klubon való részvételem. Következő lépésként Attila földre ejtett egy kulcscsomót. Ezt kellett az applikáció segítségével megtalálnom.

Ez volt talán a délután legtanulságosabb része számomra.

Nem fogom elfelejteni a pillanatot, amikor türelmes keresgélés után közölte velem a telefon, hogy a kulcsok a jobb felső sarokban vannak, a padlón.

Hiába hajoltam le két-három alkalommal, tapogatózó kezem bizony üres maradt. Az, hogy a látótér jobb felső sarka, született vakként ekkor még nem volt elegendő információ számomra.

Attila azonban türelmes volt velem és elmagyarázta, mi kerülte el a figyelmemet. Amikor az iPhone beazonosítja, hogy a látóterem jobb felső sarkában van valami, az lényegében a telefonom jobb felső sarka. Ilyenkor az általunk használt eszköz helyettesíti a szemet.

A telefon kamerája egy sugárban lát szét. Úgy kell elképzelni, mint egy kör sugarát. Minél távolabb vagyunk valamitől, annál nagyobb térben „lát”.

A klub folyamán két további feladatot is teljesítettem: megkerestem a nagy, közösségi teremből kivezető ajtót, majd a helyiségbe visszatérve a fentről lefelé vezető lépcsősort.

Az applikációnak komoly hiányossága, hogy menet közben nem tudunk kérdezni tőle. A folyamat elején tehetünk fel neki kérdést, de utána párbeszélgetésre már nincs lehetőség.

A távolságok jelzését bizonytalanoknak érzékeljük, ez is hátrány. Ha bemondta vagy kiírta, láb mértékegységben tette és az se mindig stimmel.

Nem szabad elfelejteni, hogy ez egy ingyenes applikáció, fejlesztés alatt. Amit a múltkor használtunk, pontosabb. Annak viszont az volt a hátránya, hogy folyamatosan kérdezni kellett, mert nem írta le dolgokat. Itt viszont némi késéssel leírja, hogy mi látható, de még pontatlanul.

Az időbeli csúszásnak is megvan a maga magyarázata. Generatív mesterséges intelligenciás rendszer, ami azt jelenti, hogy tartalmat állít elő. Ezt pedig egy szerverből hívja elő, felismerés alapján. A kamera által látott képet először elküldi a szervernek. Ez mire visszaküldi a szükséges információt, bele telik kb. 10 vagy 15 másodpercbe.

Összességében elmondható, hogy vannak még benne pontatlanságok, de a kezdeményezés jó.

A kulacs esetén nehézséget jelentett, hogy valamiért csak a kupakját volt hajlandó beszkenyelni. Utána csak akkor jelzett, amikor a kupakot észlelte.

A lépcső megtalálásánál az volt a probléma, hogy túl nagy távolságot ítélt meg a valódihoz képest. Ugyanakkor a bal oldali korlátot jelezte, pontosan. A lépcső szintkülönbségre figyelmeztető jelzéseire tévesen azt mondta, ott egy szalag van kifeszítve.

Attila becslése szerint egy öt-tíz évre szükség lesz, hogy tökéletesen működjön a rendszer. Az alkalmazás a Play áruházban, Android rendszeren nem található meg jelenleg.

A Be My Eyes vagy a Seeing AI még mindig megbízhatóbb, mint az OOrion. Arra viszont már ez is jó, hogy hirtelen megtaláljunk egy ajtót vagy egy széket, ahová le tudunk ülni.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

\*\*\*

## **Hasznos és lényeges információk hangoztak el a Kossuth Rádió egyik műsorában a genetikai eredetű retinabetegségek kapcsán**

A Kossuth Rádió "Felfedező - az egészségről" című műsorában a genetikai eredetű retinabetegségekről volt szó. A 2026. május 5-én elhangzó adásban egy látássérült érintett fiatal és egy szemésorvos mellett Királyhidi Dorottya, a SVOE főtitkára, az elemi rehabilitációs szolgáltatás szakmai vezetője is válaszolt Veress Ágnes riporter kérdéseire.

A műsor kiemelt témái és szereplői:

- Személyes sikertörténet: Megismerhetjük Feil Dórát, aki testvérével együtt az első olyan magyar betegek közé tartozik, akiken sikeres

génterápiás műtétet hajtottak végre az RPE65-ös génhibájuk orvoslására. Dóra mesél arról, milyen volt látássérültként felnőni, és hogyan változtatta meg az életminőségét a kezelés, amitől „olyan lett minden, mintha kicserélték volna az izzókat”.

- Orvostudományi áttörés: Dr. Zobor AnnaMária Ditta szemész szakorvos közérthető módon avat be a génterápia működésébe, elmagyarázva, hogyan juttatnak be „vírus-taxik” segítségével egészséges génszakaszokat a fényérzékelő sejtekbe a látásromlás megállítása érdekében.

- Rehabilitáció és segítségnyújtás: Királyhidi Dorottya szakember rávilágít arra, hogy a tudományos kutatások mellett milyen létfontosságú az elemi rehabilitáció, amely segít a betegeknek visszanyerni önállóságukat a mindennapokban, legyen szó főzésről vagy az okostelefonok használatáról, az emberi kapcsolatokra is kiható önbizalom visszanyeréséről.

Az elhangzott műsor az alábbi linkre kattintva hallgatható meg, tölthető le:

[https://drive.google.com/file/d/1G7-4WkS1F\\_9FXy9vmsiGxctPQVzCQJtC/view?usp=sharing](https://drive.google.com/file/d/1G7-4WkS1F_9FXy9vmsiGxctPQVzCQJtC/view?usp=sharing)

Forrás: Siketvakrehab.hu

\*\*\*

## **”A képzés után most úgy érezzük, hogy nincsenek határok...” – külföldi társszervezetek munkatársai ismerhették meg egyesületünk működését**

A 2026. május 4-ével kezdődő héten külföldi vendégeket fogadott egyesületünk. A szlovén siketvakokat tömörítő DLAN Egyesület és a Zágrábi Siketvakok Egyesülete munkatársai szakmai képzésen vettek részt Királyhidi Dorottya vezetésével.

Az alább olvasható interjút 2026. május 7-én, a háromnapos képzés utolsó napjának délutánján készítettem velük. Beszélgettünk a képzésről, annak tanulságairól, legmeghatározóbb pillanatairól. Emellett az Usher-szindrómások találkozájáról is szót ejtettünk, melyen természetesen ők is jelen voltak.

A nyelvi akadályok leküzdésében dr. Simona Gerenčer, a DLAN főtitkára volt a segítségemre: nagyszerűen tolmácsolt közöttem és interjúalanyaim között. Ezúton is köszönöm Simona segítő közreműködését!

Megvallom: új volt számomra a helyzet, hiszen eddigi munkám során példa nélkül való, hogy egyszerre 8 emberrel ültem volna le interjút készíteni. Kezdeti aggodalmam hamar szertefoszlott: vidám, kötetlen

hangvételő beszélgetés alakult ki közöttünk, sok értékes válasszal, mély gondolatokkal...

(Adél): Voltak előzetes elvárásaitok, amikor készültetek erre a három napos képzésre? Ha igen, azt kaptátok, amit vártatok?

(Matilda Horvátországból): Igen, voltak elvárásaink. Küldtünk egy levelet a magyar szervezetnek, amelyben az együttműködés lehetőségét kértük. Szerettük volna megismerni a szervezetet. Fontos cél volt a tapasztalatcsere is, amit szintén elértünk. Megtudtuk, hogy nagyon hasonló problémákkal küzdünk és a három szervezet közötti különbségek nagyon kicsik.

(Mateja Szlovéniából): A mi elvárásaink is nagyon hasonlóak voltak. Jobban meg akartuk ismerni a magyar szervezetet. Szándékunkban volt alaposabban tájékozódni azokról a problémákról, amelyek egy részét korábban, a magyar egyesület képviselőinek Szlovéniában tett látogatása során már részben megismertük. Fontos, hogy nehézségeinket, problémáinkat kölcsönösen kommunikáljuk egymás felé. Emellett elengedhetetlen a siketvak személyek igényeinek megismerése is. A siketvakság, mint állapot nagyon sokféleképp nyilvánulhat meg. A szerzett tapasztalatok által lehet még hatékonyabban segíteni az érintetteknek.

(Simona): Személy szerint én nagyon örültem ennek. Tudtam, hogy bármit is fogunk csinálni, akármilyen témába is kezdünk, az jó és hasznos lesz. Miután ismerem Dorkát és a szervezetet, annak munkatársait, tudom, hogy jó veletek lenni, sokat lehet tanulni tőletek, amiért hálás vagyok.

(Adél): Összességében hogyan érzitek magatokat így, az oktatás vége felé?

(Matilda Horvátországból): Jól éreztük magunkat. Nagyon sok ötletet kaptunk az együttműködésre, arra, hogy közösen tudjunk a jövőben projekteket levezényelni. Nagyon tetszett a program azon része, amikor ma délelőtt a rehabilitációról beszéltünk. Ebből viszünk haza ötleteket is. Úgy érzem, nálunk Horvátországban a marketing, a figyelemfelhívás egy kicsit jobb. Függetlenül ettől mindhárom ország helyzete nagyon hasonló. Olyan területeken pedig, ahol egyikünk vagy másikunk egy kicsit hátrébb tart, tudjuk inspirálni egymást.

(A szlovén csapat, két Mateja és Spomenka): Nagyon jól éreztük magunkat. Rájöttünk, hogy néha csak egy kicsit kell jobban motiválni egymást a fejlődéshez. Mindhárom nap, így ma is nagyon sok hasznos információt kaptunk.

(Adél): Mi volt számotokra a legváratlanabb élmény ebben a pár napban?

(Rafaela Horvátországból): Engem az lepett meg legjobban, hogy ennyire hasonló helyzetben vagyunk. Mindhárom ország hasonló kihívásokkal küzd.

(Mateja Szlovéniából): A nyitott tapasztalatcsere, az, hogy őszintén beszélhettünk megéléseinkről és közösen ötletelhettünk a jövőre nézve.

(Adél): Hogyan jellemeznétek a képzés hangulatát három szóban?

(Résztevők nagy egyetértésben): Barátságos, szabad, felszabadító.

(Matilda): Olyan, mintha korábbról már ismernénk egymást.

(Adél): Mi volt az a konkrét módszer vagy elméleti tudás, ami a legnagyobb „aha-élményt” adta nektek?

(A teljes csapat): Amikor az önkéntesekről beszéltünk tegnap. Amikor Dorka poszttereket mutatott, reklámanyagokat, amiket az egyetemen is kiragasztanak. Az is, amikor a rehabilitációról beszéltünk.

(Szlovének tették hozzá): Az, hogy milyen a fiatal siketvakokhoz való hozzáállás. Annak módja, ahogyan őket is be lehet vonni az egyesület életébe.

(Adél): Ezt a posztert hogyan értsem, Simona? Ez egy reklámanyag az egyesületről?

(Simona): Ez egy meghívó, amit Dorka lánya készített, ő pedig megmutatta nekünk. Arról szól, hogy önkénteseket keres az egyesület.

(Adél): Mennyiben láttátok másnak a nálunk folyó munkát ahhoz képest, mint ahogyan az a Ti országokban/egyesületekben történik?

(Matilda Horvátországból): Nálunk, a Siketvakok Zágrábi Egyesületében (ami a DODIR ernyőszervezet egyik tagegyesülete), három alkalmazott van, a többi tolmács. Ők hárman pedig nem tudnak annyi feladatot elvégezni, mint a magyar egyesületben a 17 munkavállaló.

(Mateja Szlovéniából): Arra jöttünk rá hallgatva a különböző országok tapasztalatait, hogy hozzánk többnyire mindig a legnehezebb élethelyzetű siketvakok jönnek. Emiatt nem tudnak munkát sem vállalni. Akikkel mi dolgozunk, nagyon magas támogatási igényűek.

A személyi segítség kapcsán is speciális helyzetben vagyunk. Sokat gondolkodunk azon, hogy miként lehetne a siketvak embereket még szélesebb körben elérni, különös tekintettel a fiatalokra. Hallottunk példaértékű információkat, ötleteket, amiket próbálunk saját munkánkba is beilleszteni.

(Adél): Volt olyan pillanat, amikor úgy éreztétek, hogy teljesen át kell értékelnetek azt, amit eddig a siketvak emberek segítségéről gondoltatok? Ha igen, mi volt ez a pillanat?

(Rafaela, Anđela és Marta Horvátországból): Mielőtt munkát vállaltunk volna a siketvakok szervezeténél, már végeztünk egy képzést a jelnyelvről. Így a siketvakok világát megközelítettük. Itt és ekkor siketvak emberekkel személyesen még nem találkoztunk. Ám jelentős

tapasztalatunk lett az elmúlt évek alatt, emiatt pedig ilyen pillanatról nem tudunk beszámolni.

(Mateja Szlovéniából): Én nagyon erősen gondolkodom azon, hogy az Erasmus projektbe hogyan lehetne bekapcsolni a siketvak fiatalokat, valamint az egyesületünk önkénteseit, és hogyan lehetne közös projekteket is létrehozni. Úgy értem: közösen az önkéntesekkel és a siketvak fiatalokkal. Nagyon tetszett az is, amiről ma délelőtt beszéltünk a rehabilitáció kapcsán. De nemcsak a siketvakok rehabilitációjáról esett szó, hanem az egyszeresen sérültek, tehát a látás-vagy hallássérüléssel élők rehabilitációjáról is. Ez tehát egy kicsit szélesítette a látókörünket.

(Adél): Tehát úgy érzitek, hogy nálatok a fiatalok egy kicsit háttérbe vannak szorítva?

(A teljes horvát csapat): A fiatalok önmaguk érzik úgy, hogy nem motiváltak abban, hogy részt vegyenek a szervezet életében. Mi mindent megteszünk azért, hogy segítsünk nekik, de ha ők nem akarnak semmit sem csinálni, úgy nehéz.

(Marta Horvátországból): Erre még egy konkrét példát is tudok mondani. Egyszer egy fiatal lány kérdezte tőlünk: „Hány fiatal van nálatok”? Mire én megmondtam őszintén, hogy nem túl sok. Erre ő azt felelte: „Na jó, akkor én se megyek”.

(Mateja Szlovéniából): A fiatalok másképp gondolkodnak. Ha az egyesületbe is jönnek, úgy érzik, hogy mivel ott meglehetősen sok idős ember van, ők oda nem illenek. Ők még mindig a lehetőségeket keresik, próbálják megalapozni az életüket. Számukra nem az a fontos, hogy részt vegyenek valamilyen műhelyben, workshopon.

(Simona): Én úgy érzem, hogy a fiatalok szégyellik, hogy ők siketvakok. Sok esetben nem is érzik úgy, hogy siketvakok lennének. Inkább azt mondják, hogy vagy siketek, vagy vakok. Tudják, hogy ott van mellette a másik sérülés is, de úgy vannak vele, hogy ha erről nem kell beszélni, akkor inkább ne is beszéljünk róla. Emiatt nálunk komoly gond van azzal is, hogy miként tudják/nem tudják a fehér botot használni. Emellett még az is kérdés, hogy egyáltalán kézbe veszik-e. A valóság az, hogy inkább nem. Van bennük ezzel kapcsolatban egyfajta szégyen. Az él bennük, hogy a siketvak az az ember, aki teljesen siket és teljesen vak. Ha valakinek van látás-vagy hallásmaradványa, akkor azt mondja magáról, hogy ő bizony nem siketvak.

(Adél): De hát ezzel a saját életüket nehezítik meg.

(Simona): Igen, egyetértek.

(Adél): Milyen jellegű képzést kaptatok ebben a három napban? Előadásokat hallgattatok, vagy voltak gyakorlati feladatok is?

(A teljes csapat): A kettő kombinációja volt. Mindenből volt egy kicsi. De nagyon sokszor inkább beszélgettünk, nem a klasszikus előadások voltak a középpontban, inkább a három ország problémái, azok megbeszélése.

(Adél): Mi volt az az információ, amit a leghasznosabbnak éltetek meg a mindennapi munkátok szempontjából?

(Mateja Szlovéniából): Átbeszélni annak folyamatát, ahogyan a siketvak személyek saját állapotukat, identitásukat kezelik. Ha elfogadják állapotukat, másként érzékelik azt fiatalként, középkorúként, vagy idősebb korban. Nekünk, segítőknek pedig ehhez kell alkalmazkodni. Emellett figyelmet kell fordítanunk az adott személy környezetére is, mivel az is komoly befolyással van rá.

(Matilda): Nagyon fontos a megfelelő együttműködés a siketvak személyek és az egyesületnél dolgozó segítők között. Meg kell találni a megfelelő egyensúlyt, hogy mindkét oldal hozzá tegye a magáét. Az érintetteknek, a siketvakoknak sem szabad csupán elvárásokat támasztaniuk felénk. Kell, hogy valamilyen módon ők is közreműködjenek.

(Adél): Találkoztatok-e ebben a pár napban olyan történettel, emberi sorssal, ami nagyon megérintette a lelketeket?

(Matilda Horvátországból): Tegnap az Usher-találkozón volt egy fiatal anyuka, aki azért fél a jövőtől, mert a szülés után rosszabbodott a látása.

(Adél): Ha egyetlen dolgot vihetnétek haza (képletesen) a bőröndötökben erről a mostani képzésről, mi lenne az?

(Rafaela Horvátországból és Mateja Szlovéniából): A képzés után most úgy érezzük, hogy nincsenek határok. Ezt a három napot közösen éltük át. A képzés mindnyájunknak inspirációt adott arra, hogy menjünk tovább az eddig járt utunkon és ne hátráljunk meg azért, mert anyagi, vagy bármi egyéb más jellegű problémába ütközünk. Továbbra is képviselni fogjuk a siketvakok érdekeit, dolgozunk ezen a területen.

(Adél): Szakemberként valamiben másnak érzitek magatokat most, a képzés után, és, ha igen, akkor mi az?

(Simona): Nagyon fontosnak tartom, és nagy elégedettséggel látom a szakemberek igyekezetét. Sokszor azt érzem, hogy bizonyos dolgokban egyedül vagyunk, mint egyesület. Ez a találkozás pedig épp abban segített, hogy megláthassam: nem vagyunk egyedül. Nem az a legfontosabb, hogy melyik országból jöttünk. Sokkal inkább az, hogy mindnyájan azért élünk (és nemcsak dolgozunk, hanem valóban azért is élünk), hogy valamit megváltoztassunk a meglévő rendszerben, javítsunk a siketvak személyek életminőségén. Megnyugtató volt szembesülnöm azzal, hogy ennyien vagyunk, hogy ennyi szív és gondolat találkozott itt. Biztos, hogy még ennél is jóval többen vagyunk, hiszen erre a képzésre minden országból csak néhány ember jött el. Ennek ellenére jó, hogy

elmondhattuk a véleményünket. Csodálatos volt érzékelni, hogy mennyi energia,

tenniakarás van itt jelen. Örömteli belegondolni, hogy mennyi mindent tudunk majd a jövőben tenni a pozitív változás, haladás érdekében.

(Matilda Horvátországból): A legfontosabb számomra az, hogy nagyon őszintén beszélgethettünk ezekben a napokban. Leginkább azért, mert tudjuk, hogy mi nem jelentünk konkurenciát egymás számára. Mindegyikünk a saját földjén teszi a dolgát.

(Adél): Lesz folytatása ennek a projektnek? Ha igen, milyen formában?

(Matilda Horvátországból): Igen, szeptemberben folytatódik ez a program. Akkor pedig elhívjuk a siketvak személyeket tolmácsaikkal egyetemben. Szlovéniából és Horvátországból is jönnek majd siketvakok, akiknek lesz lehetőségük beszélgetni egymással. Ők maguk mondhatják majd el, hogy mire van szükségük.

(Adél): A most szerzett ismeretek tükrében milyen plusz információt szeretnétek, milyen elvárásaitok vannak a jövőbeni folytatás iránt?

(A teljes csapat): A legfontosabb, hogy kapcsolatban maradjunk egymással. A jövőben pedig bármilyen ötlet, lehetőség adódik, mindnyájan hajlandók vagyunk az együttműködésre.

(Simona): Én még annyit szeretnék hozzátenni, hogy a jövőben sok programot szervezhetünk közösen. Én pedig ennek nagyon örülök. Jól emlékszem 2013-ra, amikor a szlovénok és a horvátok közösen szerveztek a siketvakoknak tábort Szlovéniában. Ez egy rendkívül pozitív tapasztalat volt mind a siketvak személyek, mind az egyesületek dolgozói számára. Később Magyarországon is voltunk táborban. Az egyesületünk tagjai ezt mind a mai napig emlegetik. Sőt, tudomásom szerint a magyar siketvakok is várják, hogy mikor lesz újból ilyen tábor.

Nagyszerű, hogy most olyan mértékben tudtuk megerősíteni egymással a kapcsolatunkat, hogy hasonló együttműködésre a jövőben is lehetőségünk legyen.

(Adél): Van olyan dolog, amire nem kérdeztem rá, de szívesen megosztanátok e három nap élményeiből?

(Horvát csapat): Nagyon sok új információt kaptunk az

Usher-szindrómások találkozásánál. Mind az amerikai hölgy, mind a magyar doktornő előadásából sokat tanultunk. Az is megérintett minket, hogy a várandós nők már a terhesség ideje alatt megtudhatják, ha Usher-szindrómás gyermekük fog születni. Ezen felül a génterápiáról szóló előadást is nagy érdeklődéssel hallgattuk.

(Mateja Szlovéniából): Az előadásokból én is nagyon sokat tanultam. Nem is tudtam, hogy létezik egy olyan szervezet, amely ennyire szem előtt

tartja, képviseli az Usher-szindrómával élők érdekeit. Jó volt látni, hogy ennyi ember, a legkülönbébb szakterületekről dolgozik azon, hogy a siketvakok segítségére legyen. Gondolok itt az egészségügyben, szociális területen, stb. dolgozókra.

(Simona): Kiemelt figyelemmel követtem a számadatokat, hogy hányan regisztráltak be az Usher-szindrómások adatbázisába. Rájöttünk arra, hogy Szlovénia ezen a területen élenjáró, az egyik olyan ország, ahonnan a legtöbben regisztráltak.

Két évvel ezelőtt dolgozott nálunk egy siketvak személy, Nika. Ő volt nálunk a nagykövet. Ekkor regisztráltuk be az érintetteket, azért ekkora ez a szám. Nancyvel két-három éven keresztül biztos, hogy aktívan együttműködtünk. Jelenleg nincs nálunk senki meghatalmazva arra, hogy tovább vigye ezt a vonalat. Ám a jövőben majd folytatnunk kell ezen a területen is a munkát.

(Az interjút készítette: Taskovics Adél)

\*\*\*

## **A közlekedési kultúra napja alkalmából szervezett konferencián jártunk**

A Siketvakok Országos Egyesülete képviseletében Kőrösiné dr. Babinszki Vera, az egyesület jogásza vett részt a közlekedési kultúra napja alkalmával szervezett konferencián.

A május 7-én tartott nívós eseményen számos előadást hallhattunk az akadálymentes, élhető közlekedés témában. Majd kiscsoportos egyeztetések keretében vitattuk meg a résztvevőkkel a felmerülő problémákat. Egyesületünk jogásza a siketvakság összetettségéből adódó kihívásokat ismertette.

Bízunk benne, az egyeztetések eredményesek lesznek és változásokat hoznak.

(A cikket írta: Kőrösiné dr. Babinszki Vera)

\*\*\*

## **Beszámoló egyesületünk 2026. évi közgyűléséről**

2026. május 13-án tartotta egyesületünk éves közgyűlését telephelyünk nagy, közösségi termében.

A hivatalos program előtt, ahogyan az ilyenkor szinte már hagyomány, tettünk egy kellemes sétát a telephelyünkkel szomszédos Orczy-parkban.

Az irodába visszatérve kávéval, szörppel és süteménnyel gyűjthettünk energiát a délután kötelező részéhez.

Elsőként Kedves Éda ügyvezető, majd Gangl Tamás elnök köszöntötte a megjelenteket.

16 szavazati joggal rendelkező egyesületi tag részvételével zajlottak az események. Az alapszabály értelmében fél órával az eredetileg 15 órára meghirdetett kezdési idő után már a jelenlévők számától függetlenül határozatképesnek minősült a közgyűlés.

A levezető elnök Gangl Tamás lett. A szavazatszámilálói tisztségre Kedves Édát és Jónás Esztert, míg jegyzőkönyvvezetőnek Kőrösiné dr. Babinszki Verát választották meg.

A hitelesítők, akik a kész jegyzőkönyvet aláírták: Miklós Csilla és Kimlei Gábor.

Ezután Kedves Éda ismertette a 2025. évi közhasznúsági jelentést és annak mellékletét, a pénzügyi beszámolót.

Ez a dokumentum előzetesen kiküldésre került a tagoknak e-mailben, úgyhogy részleteiben is át lehet tanulmányozni.

Éda elmondta: az elmúlt évekhez nagyon hasonló módon valósítottuk meg tavaly is a működésünket.

Az érdekvédelem mellett biztosított volt a jelnyelvi tolmácsszolgálat. Ugyanannyi munkatárssal dolgoztak, mint korábban.

Elemi rehabilitációs szolgáltatásunkat is a megelőző időszakhoz hasonló létszámban nyújtották munkatársaink.

Éda tett egy kis szóbeli kiegészítést (ami magában a jelentésben is pótlásra kerül majd): a tavalyi évben a Belügyminisztériumtól plusz anyagi forrást kaptunk. Ennek köszönhetően foglalkozási rehabilitációs programot indítottunk. Ezt egy félállású, illetve egy megbízásos munkatárs vitte.

Célja az volt, hogy aki az elemi rehabilitációban megtanulta, amire szüksége volt, és szeretett volna munkát keresni, segítséget kapjon. Támogatást adtunk a megfelelő munkahelyeken történő elhelyezkedésben. Ha valaki úgy érezte, hogy nem feltétlenül a nyílt munkaerőpiacon, hanem védett körülmények között szeretne dolgozni, szintén számíthatott ránk.

Akadtt, akinek arra volt igénye, hogy valamilyen hasznos tevékenységet találjunk számára. Az ilyen kérésekre is nyitottak voltunk.

Nagyon eredményes volt a tavalyi évben ez a programunk.

Több, mint 5 embert sikerült nyílt munkaerőpiacra elhelyezni. Volt olyan is, akinek önkéntes munkalehetőséget találtunk.

Akinek már van munkahelye, de valamilyen nehézségbe ütközött, annak segítettünk az adott problémára megoldást találni.

Ezt a programot tavaly elkezdtük, és az idei évben folytattuk is.

Újra elnyertünk egy olyan támogatást, aminek keretében az egyesületen belül is lehetőség nyílt a megváltozott munkaképességű kollégák foglalkoztatására. Főleg azokéra a munkatársakéra, akik korábban is itt dolgoztak.

Éda ezzel a kiegészítéssel javasolta a közhasznúsági jelentés elfogadását.

Kérdésként felmerült, hogy milyen munkakörben sikerült elhelyezni a foglalkozási rehabilitációra jelentkező személyeket.

Telefonos munkára többeknél is mutatkozott igény. Közülük egyet el tudtunk helyezni ilyen feladatkörben. Egy kórházban is találtunk munkát egy személynek. Volt olyan is, aki pszichológusként szeretett volna elhelyezkedni, és végül egy gyermekotthonban vállalhatott is munkát.

Egy jelentkező önkéntes munkát szeretett volna – és kapott is, illetve volt két fő, akiket összeszerelési munkára tudtunk elhelyezni.

Fontos tudni, hogy a szolgáltatás egész évben elérhető volt. Januártól szeptemberig egy Belügyminisztériummal kötött szerződés keretében, szeptembertől pedig a Miniszterelnöki Kabinetiroda támogatásának köszönhetően folytatódott.

Az idei évben is kaptunk annyi támogatást (szintén a Miniszterelnöki Kabinetirodától és a Belügyminisztériumtól), hogy haladhatott tovább a már megkezdett munka. A jövőben ezt a területet is szeretnénk fejleszteni.

Az elemi rehabilitációból kikerült személyek munkavállalásának segítése mellett volt egy másik cél is. Két szülő bevonásával térképeztük fel annak lehetőségét, hogy miként lehet a veleszületetten halmozottan sérült/siketvak gyerekeknek, fiatal felnőtteknek terápiás foglalkoztatási lehetőséget találni. Olyat, ami nappali ellátás keretében végzett foglalkoztatás lenne. Hiszen azokat, akiknek kommunikációs nehézségeik vannak, a nappali ellátáson belül gyakran nem fogadják. Ennek az az oka, hogy nincs szakember, aki megfelelően tudna nekik segíteni. Most a két szülő bevonásával megtörtént a lehetőségek felmérése, javaslatok megfogalmazása. Bízunk benne, hogy ezt a jövőben tudjuk tovább folytatni.

Éda után Scsúr Anikó vette át a szót, ismertette a Felügyelőbizottság nyilatkozatát.

Tőle megtudhattuk, hogy a Bizottság, kötelezettségének eleget téve, idén is megvizsgálta az egyesület könyvelője által rendelkezésükre bocsátott pénzügyi beszámolókat, kivonatokat.

Ezek alapján a 2025-ös évre véleményük a következő:

Az egyesületnek a Nemzeti Adó és Vámhivatal felé semmiféle elmaradása, tartozása nincsen. A folyószámlája tökéletesen rendezett.

A bevételek felhasználása optimálisan, a követelményeknek megfelelően zajlott. A pályázatokkal kapcsolatos nyilvántartás teljesen szabályos. Minden pénzügyi intézkedés megfelel a törvényi előírásoknak. Az év végi elszámolás szerint a tavalyi évet pozitív mérleggel zártuk.

Valamennyi vizsgált dokumentum megtalálható az egyesület telephelyén. A weboldalon közzétett adatok, információk helytállóak és naprakészek.

Így a Felügyelőbizottság 2026. április 29-én megtartott, online ülésén egyhangúlag megállapította: a közhasznúsági beszámoló a közgyűlés elé tárható. Annak elfogadását támogatják.

A közgyűlés mind a 2025. évi közhasznúsági beszámolót és annak mellékletét, mind a Felügyelőbizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.

Egyéb információk, kérdések:

Gangl Tamás elnök elmondta, hogy június 27-én van a Siketvakság Világnapja. Ez tavaly vált hivatalossá. Idén már úgy tudjuk ünnepelni, hogy az ENSZ által elismert, nemzetközi nap.

Ennek megfelelően olyan programmal, eseménnyel készül az egyesület, amellyel láthatóvá tudjuk tenni a siketvaksággal élőket.

Részletesebb tájékoztatás kb. június elejére várható. A program, a figyelemfelhívó esemény szervezése jelenleg folyamatban van, a vezetőséggel és az egyesület munkatársaival szoros együttműködésben.

Ami biztos, hogy június 27-én tartjuk, ami idén szombati napra esik.

A tagság részéről az alábbi témák, kérdések kerültek még szóba:

- Lehet-e az egyesületben – más, látássérülteket tömörítő szervezetekhez hasonlóan – gyógycipőt csináltatni?

Ennek a munkatársak majd utánanéznek, de feltételezhetően kell hozzá egy minimum igénylői létszám.

- Felmerült a buszos kirándulások vagy nyári táborok kérdése (utóbbiak esetében akár nemzetközi szinten is).

Az egyesület vezetőségi tagjai, munkavállalói tisztában vannak azzal, hogy erre nagy lenne az igény. Ám a SVOE dolgozóinak jóval kötöttebb a munkaideje, mint pár éve. Napi adminisztrációs kötelezettségeik vannak. Emiatt nem lehet megtenni, hogy elmennek egy hétre táboroztatni. A buszos kirándulás lehetőségéről a vezetőség majd egyeztet. Itt a kísérők, segítők alacsony létszáma és az anyagi források hiánya is nehézség.

- Miért munkaidőben vannak a klubok?

Hétköznap a munkatársaknak is a megfelelő időben van a munkarendjük. A programok lebonyolítását, kísérest-segítést így tudják vállalni. A hétvégi munkavégzés – többek között a törvényi kötelezettségek miatt – szintén nem biztosított. Egy évben egy szombat, a világnapi program, elfogadott a munkatársak körében, de ennél többre nincs lehetőség hétvégén.

A fentebb felsorolt kérdések megvitatását követően Tamás megköszönte a tagságnak a részvételt és lezárta az idei közgyűlést.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

\*\*\*

## **TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI**

### **Törvény a segítő technológiákhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről, egyszerűen fogalmazva**

Az Európai Fogyatékosügyei Fórum (EDF) legfőbb, a fogyatékosokkal élők jogairól szóló európai stratégia aktualizálására vonatkozó követeléseinek egyike egy, az egész Unióra kiterjedő törvény a segítő technológiákhoz való egyenlő esélyű hozzáférésről.

Miért?

Jelenleg a fogyatékosokkal élő személyek eltérő mértékben férnek hozzá a segítő technológiákhoz. Ez az országtól függ, amelyben élnek. Minden EU-tagállamban eltérő nemzeti tanúsítási rendszer működik, ami egyes esetekben megakadályozza, hogy az érintettek a számukra legmegfelelőbb segítő technológiához jussanak.

Például:

Egy Franciaországban élő vak személynek 400 eurót kell fizetnie ugyanazért a képernyőolvasó szoftverért, amelyet egy Spanyolországban élő látássérült ingyen kaphat a spanyol vakok szervezetén keresztül.

Egy agyi bénulással élő személy alternatív kommunikációs eszközt próbál beszerezni fogyatékoságával kapcsolatos igényeinek kielégítésére. Az eszköz az ő országában se nem elérhető, se nem tanúsított segítő technológia, ezért nincs rá ártámogatás.

Egy nagyothalló személy támogatási rendszere 9000 eurós hallókészüléket kínál, de neki egy jobb minőségűre van szüksége, amely 13 000 euróba kerül. Ezért felajánlja, hogy kifizeti a különbözetet. A rendszer ezt nem engedi: vagy a 9000 eurós megoldás, vagy semmi.

Az eltérő jogszabályok, támogatások és piaci erők miatt sokan kénytelenek lemondani a számukra megfelelő segédeszközökről.

Azok az országokban nem elérhetők, túl drágák vagy nem térítik vissza a költségeket.

Hogyan lehetne ezt orvosolni?

Az Európai Bizottságnak olyan jogszabályt kellene javasolnia, amely garantálja a segédeszközök jobb elérhetőségét. Ez összhangban áll a verseny és az uniós belső piac terén fennálló hatáskörökkel.

A jogszabálynak:

- Létre kell hoznia a segédeszközök kölcsönös elismerésének mechanizmusát. Ha egy segítő technológiát valamelyik uniós tagállamban elismernek, azt minden tagállamban el kell ismerni;

- Intézkedéseket kell javasolnia a tagállamok számára a segítő technológiák megfizethetővé tételére. Ez magában foglalhatja az állami támogatást a segédeszközök vásárlásához;

- Olyan rendelkezéseket kell bevezetnie, amelyek a segítő technológiákhoz való hozzáférés nemzeti folyamatát egyszerűbbé, rugalmasabbá és gyorsabbá teszik.

- Elő kell segítenie a rendelkezésre álló segítő technológiákkal kapcsolatos információk hozzáférhetőségét.

- Nemzeti szinten független központokat kell létrehoznia a segítő technológiák kiválasztásának támogatására. Ezeknek a központoknak érdemben be kell vonniuk a fogyatékossgal élő személyek szervezeteit.

- Ösztönöznie kell az innovatív segítő megoldásokkal kapcsolatos kutatást.

(Forrás: Edf-feph.org, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

\*\*\*

## **Európai Akadálymentességi Csúcstalálkozó – konferencia az EDF és a Microsoft szervezésében (7. rész)**

Cikksorozatunk befejező előadásának címe:

„Inkluzív tanulás: akadálymentesség a felsőoktatásban”

Résztevők:

- Dr. Klaus Miesenberger, Johannes Kepler Egyetem (Linz) intézetvezetője
- Lydia Vlagsma, az EDF Ifjúsági Bizottságának elnöke

Először Klaus szólalt fel. Olyan személyként mutatta be magát, aki 35-36 éve az egyetemi oktatásban dolgozik. Ez a terület a szíve csücske.

Informatikus hallgatóként kezdte. Mesterdiplomájában egy különleges témán dolgozott. Ekkoriban még nem akadálymentességnek hívták, hanem úgy nevezték: metaadat (olyan adat, amely más adatról hordoz információt). Azzal foglalkozott, hogy miként lehet navigálni egy dokumentumban bizonyos metaadatok felhasználásával, amit pl. beszéd útján lehet irányítani. Elkezdtek egy mintaprojektet segítő technológiákról és ezek fogyatékosokkal élő általi használatáról.

Felvették a kapcsolatot végfelhasználókkal is, akik azt mondták: „Jó, amit csináltak, de mikor történik valami olyan, ami a gyakorlatban is segítséget jelent a számunkra”?

Ők pedig úgy döntöttek, hogy egy hozzájuk közeli témakört választanak: az informatika oktatást olyan sok ember számára teszik hozzáférhetővé, amennyi számára csak lehetséges. Ahogy telt az idő, lehetősége nyílt arra, hogy felépítsen fogyatékosokkal élő diákok számára egy szolgáltatóközpontot. Ez pedig azért kezdett el küzdeni, hogy az egyetem életébe behozza az akadálymentességet. Nem véletlenül használja a „küzdelem” szót. A mai napig nem könnyű meggyőzni az embereket az akadálymentesség fontosságáról. Ezt két külön oldalról világította meg.

Egyrészt: inklúzió a diákok számára. Másfelől pedig: behozni az akadálymentességet a legkülönbözőbb tanulmányterületekbe, mint önálló tantárgyat.

Ha a felsőoktatás akadálymentesítéséről beszélünk, többnyire mindig az épített környezetet, a könyvtárak, dokumentumok akadálymentességét vizsgáljuk. Ám a felsőoktatás célja ennél sokkal több. Kulcsfontosságú szerepe van abban, hogy az akadálymentességet külön tantárgyként is oktatni lehessen.

Lydia elmondta, hogy Hollandiában dolgozik. Munkahelye egy fogyatékosokkal élőkért tevékenykedő ernyőszervezet, mely egyben az EDF tagja is. Az elmúlt 5 évben szakpolitikai tanácsadóként dolgozott, a felsőoktatás területén. A feladata tehát összegyűjteni a tapasztalatokat, melyeket a fogyatékosokkal élő diákok/iskolai dolgozók megosztanak vele. Abban igyekszik segíteni őket, hogy más, nem fogyatékosokkal élő diákokkal vagy dolgozókkal egyenlő alapon lehessenek az oktatás résztvevői. Az általa kapott történeteket, tapasztalatokat „lefordítja” intézkedésekre, strukturális változtatásokra. Ezt követően közbenjár ezekért a változtatásokért a Parlamentben a politikusoknál, együtt a minisztériumokkal, iskolákkal, egyetemekkel. Ez a mindennapos feladata, de emellett az EDF Ifjúsági Bizottságának is az egyik vezetője.

Ő is észlel sok olyan problémát, amiről Klaus is szót ejtett. Például olyan, építészettel foglalkozó diákok tapasztalataiból, akik nem tanulták, hogy miként kell egy mindenki által hozzáférhető, akadálymentes épületet megtervezni. Ez pedig komoly gondot jelent az olyan fiatalok számára,

akik az egyetemen megszerzett tudásukat arra szeretnék használni, hogy a világot egy akadálymentesebb helyé tegyék.

Megkérdezte Klaustól, hogy mit javasolna ezeknek az egyetemistáknak.

Klaus: Ez nagyon jó kérdés, bár lenne rá egyértelmű válasza!

Jelen körülmények között nagyon nehéz befogadó tanulási közeget biztosítani vagy ahhoz hozzájutni.

Ahogy korábban is említette, a könyvtár lehet akadálymentes. Tudnak akadálymentes könyveket, dokumentumokat vásárolni. Ám ez önmagában nem elég. A hallgatók tapasztalatai ugyanis ennél sokkal több mindenre terjednek ki. Amikor egyetemre megy az ember, nem kizárólag a tantárgyakat tanulja meg. Azért megyünk oda, mert személyiségünkben is fejlődni szeretnénk. Fel akarjuk készíteni magunkat a jövőre, tapasztalatokat szerzünk.

Feltette a kérdést a teremben ülőknek, hogy amikor elkezdték felsőoktatási tanulmányaikat, mi érdekelte őket a leginkább.

Úgy gondolja, ha egyesével megkérdezné a résztvevőket, nagyon kevesen mondanák azt, hogy a matematika vagy a statisztika. Első sorban a más emberekkel való találkozás, a fejlődés lehetett az, ami leginkább megmozgatta, motiválta őket is. Talán a táncparkett, vagy egyéb tevékenységek, amikre a tanulás mellett lehetőségük adódott.

Személyiségünkben fejlődünk ezekben az években. És ha csak a könyvtár és az épület akadálymentesítésére gondolunk, az önmagában elégtelen. Befogadó közösségek építésében kell gondolkodnunk. Szerinte a felsőoktatási akadálymentesség sokkal több, mint az előre meghatározott, 6-8 vagy 10 félév. Ez az egész jóval korábban kezdődik.

Ausztriában, Klaus hazájában készítettek egy kis felmérést a fogyatékossgal élő diákok körében. Azt kérdezték meg tőlük, hogy mit tudnak a tanulási lehetőségekről. Több, mint 90 százalékuk ugyanazt jelezte vissza. Elmondták: a tanácsadás, amiben részesültek, kizárólag azt részletezte nekik: mi az, ami nem lehetséges. Arról szólt, amit nem tanácsos tanulniuk.

Az lenne az ideális, ha 1 vagy 2 évvel egyetemre érkezésük előtt részesülnének tanácsadásban.

Ez nagyjából így nézne ki:

„Mik az én kívánságaim? Mit szeretnék csinálni a jövőben? Mik a lehetőségek, mik a támogató infrastruktúrák, akadálymentesség, stb.”? Ezután kellene elkészíteni az oktatásra vonatkozó tervüket.

Statisztikák bizonyítják a következőt is:

A fogyatékossgal élő hallgatóknak, akik megbuknak az egyetemen, közel 60 százaléka azért bukott meg, mert hozott egy rossz döntést saját tanulmányait illetően.

Ezek a fiatalok elhatározták magukat egy bizonyos képzés mellett, aztán időközben kiderült, hogy nem ez az, amit a jövőben csinálni szeretnének. A konzultációnak, tanácsadásnak még azelőtt meg kellene kezdődnie, mielőtt eldöntik, hogy továbbtanulnak. A megfelelő tanácsadásra van szükség ahhoz, hogy a megfelelő információk birtokában legyenek, mielőtt meghozzák a végleges döntést. Ez után következik egy „átmeneti időszak”, ami az egyetemre való átlépést foglalja magában. Ez egy olyan szakasz, amit az egyetemek általában nem igazán vesznek számításba. Itt olyan kérdések is vannak, mint a közlekedés (mobilitás), akadálymentes lakókörnyezet. Ezen felül bizonyos tantárgyakból különleges tréningre is szükség lehet. Kifejezetten ez a helyzet, ha például valaki azért megy az egyetemre, hogy robotikát vagy elektronikát tanuljon. Ezeket a területeket ugyanis speciális rendszer szerint kell tanulni. Ez a rendszer pedig évről évre folyamatosan épül fel. Ha nem vagyunk arra felkészülve, hogy ezt tudjuk, mondjuk Braille írásban, esetleg jelyelven alkalmazni, ez azt jelenti, hogy az első és a második félév egyszerűen elveszett.

Ezért lenne nagy szükség egy képletes „átjáró” biztosítására. Ez nem más, mint az együttműködés az iskolák, szolgáltatók, egyetemek és az ottani infrastruktúrák között. Ezek a megelőző lépések még fontosabbak, mint az egyetemi képzések alatt jelenleg futó támogató programok.

Lydia: Van ennek vonatkozásában olyan, hogy rossz döntés?

Az, ha valaki megváltoztatja a tanulmányaiban bejárt pályát, többnyire mindig ennek a rossz döntésnek az eredménye?

Klaus: Véleménye szerint igen. A tanulmányok félbehagyása, illetve azok menet közbeni megváltoztatásának növekvő száma annak jele, hogy ebben a bizonyos felkészítő vagy átmeneti fázisban nem stimmel valami.

Lydia szerint talán az, hogy a felkészülési szakasz már a tanulás ideje alatt jön el, lényegében egy vele.

Klaus: Igen. Ez pedig egy hatalmas „befektetés”, amit megtesz a társadalom. Ráadásul nem is a megfelelő módon teszi. Nemcsak a felsőoktatási intézmények problémája mindez. Épp így nehézség, vagy mondhatjuk úgy is: kérdés a szolgáltatók, az iskolára felkészítő, tanácsadó szervezetek részéről is.

Lydia: Ilyenkor az is sokat számít, hogy mi volt annak a bizonyos váltásnak az oka. Mert az ő esetében az érdeklődés hiánya volt az, és a kérdés, amit magának tett fel: „Mi az, amivel jobban szeretnél foglalkozni annál, amit most csinálsz”?

A fogyatékossgal élő tanulók közül viszont sokan rákényszerülnek a váltásra, például amiatt, hogy a tanáraik nem tudják, esetleg nem akarják megadni nekik a támogatást, amire szükségük lenne.

Klaus: Van ezen felül egy másik nehézség is. Bizonyos tanulmányi területeken megfigyelhető, hogy oda „koncentrálódnak” a fogyatékossgal élő diákok. Máshol ezeknél jóval alacsonyabb létszámban tanulnak.

Lydia: Tudsz példát mondani olyan területekre, ahol kevesen vannak?

Klaus: A természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai oktatás (angol rövidítése: STEM) nagyszerű példa erre. Az elmúlt 15-20 évben egyre kevesebb fogyatékossgal élő diák jelentkezett ezekre a tudományterületekre.

Lydia: Mi lehet ennek az oka?

Klaus: Egyik magyarázata az lehet, hogy nagyon gyors változás jellemzi ezeket a tudományterületeket. Kereshető még az oka a speciális rendszerben, ami szerint tanulni kell, vagy éppen az új technológiák megjelenésében. Egy második, de egyáltalán nem elhanyagolható tényező: az érintettek rendszeresen azt hallják a tanácsadások során: „Ezt ne tanul! Ez túl komplex, nem neked való”. És akkor annak kérdését még számításba se vettük, hogy miként lehet ezeket a tanulmányokat teljesen akadálymentessé tenni.

Lydia: Sokat beszéltünk ma már a szabványokról és a jogszabályokról, a befogadóbb társadalom felé vezető változás előmozdítóiról. Meglátásod szerint hatásos lenne szabályokat hozni arra vonatkozóan, hogy mennyi fogyatékossgal élő diáknak kellene lennie a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai oktatásban? Vagy az, ha lennének általános rendelkezések, támogatások, amiket az iskolának, egyetemeknek kötelező lenne, hogy biztosítsanak ezeknek a tanulóknak?

Klaus: Talán igen, bár ez kockázatos. Ahogy korábban is említette, az, hogy a fogyatékossgal élő fiatalok nagyrésze bizonyos típusú képzésekben vesz részt, nem kizárólag az egyetemek felelőssége. Ez nagyon gyakran a felsőoktatási tanulmányokat megelőző, felkészítő szakasz hibája inkább. Amire sokkal nagyobb szükség lenne, hogy „érjen össze” a felsőoktatás az előkészítő szakasszal. Lássuk el információval például arról, hogy milyen támogató infrastruktúra van az adott intézményben. Mondják el, milyen módon tudják biztosítani az inkluzív oktatást. Ez vezetne ahhoz, hogy a tanulni vágyók a jelenleginél jóval tájékozottabb döntéseket tudjanak hozni.

Kell, hogy legyenek szabályozások az akadálymentességre nézve, amiket szerencsére sokkal jobban tisztelnek is az egyetemek. A tanítási és tanulási anyagokhoz ma már sokkal jobb hozzáférésünk van, mint

korábban. Számos egyetemen létesültek támogató központok is, melyek az oktatók számára segítséget adnak. Hiszen jogszabály szerint a tanárnak kell, hogy hozzáférhetővé tegye az oktatást. Ám bizonyos esetekben ehhez neki is lehet szüksége segítségre. Ezért fontos, hogy ezek a központok a tanárok és a diákok előtt egyaránt nyitva álljanak. Az infrastruktúra tehát alapvetően rendelkezésre áll. Ám nagyon gyakran, amikor a hallgatók megérkeznek az egyetemre, azt mondják: „Ó, nem is tudtam, hogy itt van ilyen szolgáltatás”!

Ez az, amiben változást kell elérni. Már a tanácsadás fázisába be kell hozni a vonatkozó információkat. Ezen felül velük együtt kell dolgozni az információcserén.

Erre nagyszerű példa, hogy ő és néhány kollégája létrehozott egy iskolát 16-18 év közötti vak és látássérült diákok számára. Nem volt könnyű azt mondania a főnökének, a rektornak: „Ez az a nyári iskola, amit létre kell hoznunk. Ez kell ahhoz, hogy felkészítsük őket arra, hogy el tudják dönteni, mit szeretnének tanulni. Megtudják, milyen lehetőségeik vannak”.

Ebben a nyári iskolában, ha egy résztvevő azt mondta: „Itt és itt szeretnék tanulni”, azonnal felvették a kapcsolatot az adott oktatási intézménnyel és megpróbálták beszerezni tőlük a szükséges információkat. Dolgoztak az oktatási rendszeren, eszközökön, hogy felkészítsék az adott személyt az egyetemre.

Amikor egy bizonyos szakterületen tanul az ember, még ezeken túl is sok mindent kell figyelembe venni. Mit kezdünk a helyzettel, ha laboratóriumban kell kísérleteket végezni. Bizonyos szakterületeken kimozdulásokra lehet szükség, biológia tanulmányok keretében pl. kimenni a természetbe. Fontos tudni előre, hogy miként tudjuk kezelni ezeket a helyzeteket. Erre mindkét oldalt, a diákot, de az egyetemet is fel kell készíteni. Tudni kell, hogy milyen szolgáltatásokat kell az egész köré felépíteni. Ez pedig egy olyan együttműködés, ami meglátása szerint nem működik olyan jól, mint ahogyan arra szükség lenne.

Lydia: Ha ő ebben a helyzetben iskolaigazgató lenne, tapsolna és örülne egy ilyen kezdeményezés hallatán. Mért ilyen nehéz meggyőzni őket ennek fontosságáról?

Klaus: Erre elő kell teremteni a pénzt, kutatásokat kell végezni az eredményekről, amelyeket utána publikálni kell. Nagyjából ezek azok a tényezők, amik mentén ilyenkor döntenie kell az adott intézmény vezetőségének.

Sokan azt kérdezik: ez csak az adminisztrációs feladatokon múlik? El tudja ezt valaki végezni az adminisztrációs dolgozók közül? Ha megkapja ezt a kérdést, erre mindig azt válaszolja, hogy nem, mert ez a bázis. Ez adja meg kutatásához az inkluzív tapasztalatokat. Ilyenkor van körülötte

450 fogyatékossgal élő diák. Elsősorban ők mondják meg, hogy mivel kapcsolatban kell kutatnia. A visszajelzést is ők adják, legyen az negatív vagy pozitív.

Kérdésre válaszolva elmondta: az Európai Akadálymentesítési és Inklúziós Mozgalommal közel jutottak ahhoz, hogy a döntéshozók szintjén szülessen erről egyfajta megértés. Azt látja ugyanis, hogy egyre több egyetem dolgoz ki stratégiát a források, felelősségek elosztására, illetve a hatásról való jelentéstevésre. Ez az első szint, amit nagyon fontos meglátni, figyelembe venni.

A második szinten pedig egyre több szolgáltatás biztosítását látja, együttműködésben a fiatalokkal. Ő maga is megdöbben azon, hogy mekkora mérvű, pozitív változás történt ezen a területen az elmúlt néhány évtizedben. A kilencvenes években még olyan volt a helyzet, amit legrövidebben úgy tudna jellemezni: rémálom. Elment egy tanárhoz. Elszerette volna tőle kérni az órán vetített anyagait, a jegyzeteket, amik alapján készült az előadásra. Jelezte, hogy egy fogyatékossgal élő diáktársának szeretné átadni, hogy számára is hozzáférhető legyen az adott tantárgy. Nem, hogy segédanyagokat nem kapott, de szinte ki is rúgták a tanári szobából.

Könnyebb lett a helyzete, amikor ő maga is oktató lett. Ekkor tanulta meg, hogy az ilyen témában zajló kommunikáció szempontjából az a hasznos, ha azonos szinten álló felek, pl. tanárok, között zajlik. Ez pedig ma már drasztikusan megváltozott és ezzel a fogyatékossgal élő diákok élete is sokkal könnyebbé vált.

Van egy második átmeneti fázis, amit szintén meg kell említeni. Ez a diploma megszerzését követő, egyetemről a munkaerőpiacra történő átmenet időszaka. Nagy probléma, hogy gyakran elfelejtkezünk erről a folyamatról. Pedig az is nagyon fontos lenne, hogy az egyetem felvegye a kapcsolatot a munkaerőpiac szereplőivel. Ez is egy jelentős nehézség. Épp így akadályt jelentenek a munkakereséshez szükséges képességek is. Itt olyan dolgokra gondoljunk, mint: hogyan kell megírni egy szakmai önéletrajzot, miként kommunikáljuk fogyatékossgunkat egy állásinterjún úgy, hogy az minél kreatívabb és meggyőzőbb legyen. Mert általában azt látjuk, hogy az egyik személy szinte rejtegeti, míg a másik túlhangsúlyozza azt.

Nincs ezekre egyértelmű, mindenkire egyformán érvényes megoldás. Ám ami elkerülhetetlen, hogy egyéni szinten mindenkinek képesnek kellene lennie kezelni ezeket a helyzeteket úgy, hogy sikeres legyen. Ez pedig ismét a következő lépéssel/szinttel való együttműködés kérdése.

A legfőbb célja pedig az akadálymentes felsőoktatásnak a kérdés feltevése: nyitott a felsőoktatás arra, hogy „felemelje” a fogyatékossgal élő embereket?

Ausztriában erre a kérdésre vonatkozóan is végeztek kutatást. Sok olyan fogyatékossgal élő diákot találtak, akik szeretnének elvégezni egy mesterképzést. Esetenként egy második mesterképzésre vagy egy kisdoktorira készülnek. Ám jelenleg van egy „oktatási plafon”, ami alatt még „elfogadhatónak” minősül egy fogyatékossgal élő kutató. Az ő egyetemükön mindössze egyetlen egy fogyatékossgal élő oktató van.

Van Klausnak több fogyatékossgal élő volt diákja is, aki posztdoktori kutató lett. (Ez egy olyan tudományos kutatói munkakör, amelyet valaki a doktori fokozat (PhD) megszerzése után tölt be egy egyetemen). A következő lépést viszont, hogy tanársegéddé, netán teljes jogú oktatóvá váljanak, nagyon kevesen tudják megtenni közülük.

Lydia: Hozzátette, hogy Hollandiában ez még szélesebb körű probléma. A fogyatékossgal élők számára itt még kézzel foghatóbb a diszkrimináció, például akkor, amikor szakmai gyakorlatot keresnek maguknak. Készült egy kutatás, ami azt mutatja, hogy a fogyatékossgal alapuló diszkrimináció a hátrányos megkülönböztetés egyik leggyakrabban igazolt/”tisztára mosott” fajtája. Az emberek nem úgy válaszolnak rá, hogy: „Sajnálom, hogy hátrányos megkülönböztetést alkalmaztam veled szemben”! Sokkal inkább azt mondják: „Nem csinálhatod ezt. Igazam volt, amikor azt a következtetést vontam le, hogy te ezt nem csinálhatod. Akkor most ez miért diszkrimináció”?

Ez tehát a diszkrimináció egy olyan fajtája, amit nagyon gyakran nem ismernek el. Éppen ezért nehéz egyértelműen rámutatni, és a diákoknak is nehéz ezt észrevenni. Ha nincsenek egyértelmű külső szabályok, normák arra vonatkoztatva, hogy nem így kellene kezelnünk egymást. Ha nem egyértelmű, hogy diszkriminatív lépés valaki szakmai gyakorlatra vonatkozó kérését erre hivatkozva elutasítani, akkor az ember könnyen belsővé teszi az ilyen megnyilvánulásokat.

Klaustól megkérdezte: Van-e valami ötlete azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne megelőzni ezt a fajta diszkriminációt, kifejezetten a szakmai gyakorlatok piacán.

Klaus: Meglátása szerint ez egy hosszú folyamat. Tapasztalatuk szerint a mentori programok tudnak ezen a problémán segíteni. Kapcsolatokat kell kiépíteni vezetőkkal, menedzserekkel, más szervezeteknél az adminisztrációban dolgozókkal, stb. Röviden: akik együtt akarnak velünk dolgozni, jó példát mutatnak. A folyamatokra vonatkozó szabványok kialakítása segíthet előmozdítani a dolgokat. Ám ez az emberi tényezőn sokkal inkább múlik szerinte. Olyan emberek megtalálásán, akik vezetői szinten állnak, nyitottak. Ők teljes egészében átlátják a folyamatot, és megnyitják azt a tehetséges emberek előtt, még akkor is, ha azok fogyatékossgal élnek. Az ilyen vezetők a lehetőségeket keresik. Az ilyen típusú elhelyezések ideális esetben jó alapot adhatnak

egy alap,-vagy egy mesterképzős diplomának, és nagyon gyakran jelentenek egyfajta „belépőkártyát” a munkaerőpiacra is.

Egy résztvevő megkérdezte, kinek a felelőssége segíteni a fogyatékossgal élő diákok érdekérvényesítését.

Klaus: Az évek alatt megtanulta, hogy amire leginkább szükség van, az egy központi egység az egyetemen. A legjobb, ha van egy bizonyos személy, akit szükség esetén fel lehet hívni. Az ő nevét, elérhetőségét pedig ismerté kell tenni az iskolák előtt, illetve a saját egyetemünkön is. Ez utóbbi ismét csak nem könnyű feladat, mert az egyetem egy nagyon nagy egység.

Ha befut egy hívás, vagy beérkezik egy e-mail, a legmegfelelőbb, legkompetensebb személy íróasztalához kell tudni azt irányítani.

Ezt röviden úgy hívná: befogadó kultúra.

Dolgozik ott valaki, aki garantáltan nem küldi a telefonálót vagy az e-mail íróját a következő egységhez. Lehet, hogy nincs a birtokában egyből a legmegfelelőbb megoldás. De azt mondja: „Dolgozom rajta, és ígérem, nem fogom elfelejteni. Ez az én feladatom”. Ez már egy fél megoldás, és ez az, amivel jelenleg nem rendelkeznek.

A résztvevők egyike felvetette a sok országban mind a mai napig létező szegregált (speciális) és integrált (ép és fogyatékossgal élő diákok számára egyaránt hozzáférhető) iskolarendszerek közötti különbséget. Kérdésként megfogalmazta: hogyan befolyásolja ez az oktatás hozzáférhetőségét.

Klaus: Jelenleg a középfokú tanulmányok nem szegregáltak Ausztriában. A vak és gyengénlátó középiskolások mindegyike inkluzív oktatásban tanul. Sőt, a többszörös fogyatékossgal élők legnagyobb része is. Ahol még mindig komoly akadályok mutatkoznak, az a kognitív nehézségekkel élő diákok területe. Itt a legnagyobb problémát az jelenti, hogy még mindig létezik a tradicionális iskolarendszer. Sok országban már bezártak a régi típusú iskolák, de Ausztriában még nem. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a fogyatékossgal élő diákok ne részesüljenek inkluzív oktatásban.

Ráadásul a tradicionálisabb, régi iskolák szolgáltatásait teljesen inkluzív módon biztosítják. Vannak diákjaik ezekben az iskolákban, akikkel együtt dolgoznak annak érdekében, hogy a magasabb szintű oktatás is inkluzív legyen. Ők mind integráltan tanulnak.

Lydia: Hollandiában is két különböző rendszer létezik, mert van speciális- és inkluzív (tehát integrált) iskola is, mind az általános-mind a középiskolai oktatás szintjén. Ez pedig azt eredményezi, hogy a speciális oktatásban részesülő diákok, akik az oktatás felsőbb szintjeibe szeretnének tovább lépni, komoly akadályokkal kénytelenek szembenézni. A speciális-és a magasabb szintű oktatási rendszerek között olyan korlátok vannak,

amelyek nagyon frusztrálók lehetnek. Van ugyanis egyfajta limitje annak az oktatásnak, amit speciális iskolákban megkaphatnak a gyerekek. Náluk ez komoly akadályt gördít a magasabb szintű oktatáshoz való hozzáférés elé. Ennek ráadásul nagyon gyakorlatias, bürokratikus akadályai is vannak. A speciális iskolákban a záróvizsgák egy kicsit később vannak, mint ahogy az integrált oktatásban. Ez azt jelenti, hogy az egyetemre való jelentkezés határideje már lezárul, mire a speciális iskolákban is befejeződnek a vizsgák. Ezek olyan határok, amik tényleg megnehezítik, hogy a diákok tovább lépjenek a speciális oktatásból.

Összegzésként Klaus elmondta: az EDF a Segítő Technológiák Európai Szövetségével közösen megalkotott egy nyilatkozatot. Ebben nagyon sok minden benne van, amiről a mostani panelben szó volt. Ez a politikai szintű döntéshozókhoz, de az egyetemekhez is szól, annak érdekében, hogy változásokat lehessen elérni. Változásokat a tanterv, a fogyatékosokkal élők bevonása szempontjából a magasabb szintű oktatásba, kutatásba, stb. Fontos lenne, hogy ezt minél többen aláírják. Minél többen megteszik, annál könnyebb lesz politikai hatást elérni. Ez pedig hozzásegít minket ahhoz, hogy egy még befogadóbb felsőoktatást építsünk a jövőben.

(Angol nyelvről fordította, összegezte: Taskovics Adél)

\*\*\*

## HÍR, ÉRDEKESSÉG

### Rokkantsági járadékból rokkantsági ellátásba

Aki siketvak (látás- és hallássérült) és most rokkantsági járadékban részesül, és van 3 év munkaviszonya, kérvényt nyújthat be rokkantsági ellátásra.

#### **Miért jó ez?**

Be lehet adni új komplex minősítést, aminek eredménye egy esetleges "véglegesítés".

A rokkantsági ellátás magasabb összegű ellátást jelent.

#### **Mi a rokkantsági ellátás?**

A megváltozott munkaképességű, (tehát pl. siketvak), komplex minősítéssel rendelkező személy kaphatja akkor, ha

- legalább 3 év munkaviszonya van
- a komplex minősítésben B2, C2, D vagy E kategóriába sorolták
- az egészségi állapota legfeljebb 50%

Vakok esetén a D és E kategóriába sorolás a jellemző.

Akik 35 év alattiak, egyetemen tanultak, majd a diploma megszerzését követően 180 napon belül, legalább 1 hónapig munkába álltak, szintén kaphatnak rokkantsági ellátást. Itt a jövedelem még nem számít!

Rokkantsági járadékot és rokkantsági ellátást együtt nem lehet kapni.

Ha váltani akarunk, akkor le kell mondani a rokkantsági járadékról egy nappal azelőtt, hogy a rokkantsági ellátást igényelnénk. Muszáj lemondani azelőtt, hogy a rokkantsági ellátásról határozatot kaptunk. Még a rokkantsági ellátás igénylésekor le kell mondanunk a rokkantsági járadékról!

Lemondani E-papíron vagy személyesen a kormányablakokban lehet.

### **Hol kell beadni a kérelmet?**

Személyesen a kormányablakokban vagy Ügyfélkapun keresztül.

Az Ügyfélkapus ügyintézés jelenleg nem teljesen akadálymentes.

### **Mennyi a rokkantsági ellátás összege?**

Jövedelemtől függ, az egyesületünkben segítséget nyújtunk ennek kiszámolásában. A lehetséges maximális összeg 2026-ban kerekítve 230 ezer forint havonta.

### **Melyik ellátásokkal járhat együtt?**

Fogyatékosági támogatás, családi pótlék és vakok személyi járadéka mellett is jár a rokkantsági ellátás.

### **Lehet rokkantsági ellátás mellett dolgozni?**

Igen, már nincs kereseti korlát, tehát nem szűnik meg az ellátás akkor sem, ha több mint 4 órában vagyunk bejelentve és a minimálbérnél magasabb fizetést kapunk. Az ellátás igénylésének napján is dolgozhatunk.

### **Mikor szükséges felülvizsgálat?**

A felülvizsgálatra vonatkozó szabályokra a komplex minősítésben leírtakat érdemes elolvasni.

### **Mikor érdemes újra számoltatni a már meglévő rokkantsági ellátást?**

Ha jelentősen magasabb fizetési kategóriába kerültünk vagy az állapotunk jelentősen romlott.

### **Ki tud segíteni a rokkantsági ellátás ügyintézésben?**

Jónás Eszter szociális munkás

Telefon: +36 30480 9185

E-mail: [jonas.eszter@siketvakrehab.hu](mailto:jonas.eszter@siketvakrehab.hu)

Kőrösiné dr. Babinszki Vera jogász

Telefon: +36208081448

E-mail: Babinszki.vera@siketvak.hu

(A cikket írta: Kőrösiné dr. Babinszki Vera)

\*\*\*

## **Marokbaba fejlesztőjáték**

A fejlesztőjátékokat két kivételesen tehetséges fiatal lány, Kincses-Kádár Lídia és Bárdi Dorina hívta életre.

A Marokbaba megálmodói még nincsenek 30 évesek, közös történetük azonban évtizedekkel korábbra nyúlik vissza.

A Marokbaba a 2025/26-os tanév legjobban várt, díjnyertes idegrendszer-fejlesztő magyar gyermekjátéka. Ötvözi a természetes tanulás elemeit, a kötődő nevelés elveit és a Montessori szemlélet szabadságát. Erősíti a szülő-gyermek kapcsolatot. Emellett elősegíti az óvoda- és iskolaérettséget.

Lidus és Dorcsi unokatestvérek. Arra azonban, hogy a két családot rokoni szálak fűzik egymáshoz, egy szomszédhoz átszökött kutya miatt derült fény.

A lányok mellett van még két fontos szereplő ebben a páratlan történetben. Egyikük Kincsesné Horváth Katinka, Lidus édesanyja. Ő idegrendszer-alapozó fejlesztő mozgásterapeuta, óvodapedagógus, a Marokbaba módszer kidolgozója. Másikuk pedig a 2 éves Luca, Lidus kislánya. Elsők között teszteli az új fejlesztéseket és rengeteg ihletet ad a csapatnak.

„Kezdő szülőként hamar hiányérzetem támadt: azt örömmel láttam, hogy egyre több fejlesztő játék áll a mostani gyerekek rendelkezésére, ezzel egy időben azonban világossá vált az is, hogy a nagy részükben semmi személyes nincsen. Rögtön az jutott eszembe, mennyire fantasztikus lenne formába önteni azokat a természeti kincseket, amiket kicsiként mi is boldogan forgattunk a kezünkben, észrevétlenül fejlesztve például a finommotorikánkat” – osztja meg Lidus. El is készítette az első terveket.

Ezeket aztán Dorina modellezte, formázta és életre hívta.

A tökéletesen kézre eső figurák neveit egyrészt a szívükre hallgatva, másrészt logopédusokkal együttműködve választották ki. „Mindegyik Marokbaba olyan nevet visel, ami nemcsak passzol a karakteréhez, hanem ki is fejezi a tulajdonságait. A maci formájú Csuri neve például loboncos, borzos haját jelent. Ez a csodás magyar szó tökéletesen leírja, amit ő megtestesít.” – mondja Lidus.

Idén tavasszal felgyorsultak az események, miután bezsebelhették a Nemzeti Tehetség Program START fődíját.

A Marokbaba elnevezés már azelőtt megszületett, hogy a figurák körvonalazódtak volna. Lídia megingathatatlanul hitt abban, hogy az evolúciós formák fejlesztik leghatékonyabban az idegrendszert. Amikor pedig azon kezdett töprengeni, hogy mi volt az első, amit az emberek maguk készítettek és előszeretettel forgattak a kezükben, a marokkó jutott eszébe. Innen pedig csak egy ugrás volt a Marokbaba szó megalkotása.

A babák alja és teteje szétszedhető és variálható. Ebből igazán érdekes kombinációk születhetnek. Mind látványra, mind fogásra!

"A lelkesen kísérletező gyerekek és szülők 56 különféle variációt rakhatnak most össze, így mindenki megtalálhatja azt, amivel saját magát a legjobban tudja fejleszteni" – fűzi még hozzá Dorcsi, rávilágítva arra, hogy a Marokbaba egyáltalán nem csak gyerekkézbe való!

"Kaptunk már olyan pozitív visszajelzéseket idősek otthonából is, amik mindkettőnket könnyekig hatottak. Az ott dolgozók azt írták nekünk, hogy szerintük a Marokbabák segíthetnek a demencia megelőzésében vagy szinten tartásában, amin azért sírtam el magam, mert ebben sajnos a nagymamám is érintett. Álmomban sem gondoltam volna, hogy mi is létrehozhatunk valamit, ami akár ezen a téren is segítséget nyújthat" – mondja elérékenyülve Dorina.

Forrás: Gyerekszoba.hu

\*\*\*

## **A Föld legnagyobb barlangja, amiben egy esőerdő bújik meg**

Vietnám közepén, a keleti parton található a világ legnagyobb barlangja. Ez a Son Doong, melynek egy része még ma is felderítetlen.

Az 1991-ben felfedezett barlang nem csupán a mérete miatt említésre méltó. Azért is, mert falai egy növényekben és állatokban gazdag komplett ökoszisztémát rejtene.

150 méter mélyen, a Nemzeti Park területén található a közel 10 kilométer hosszú Son Doong-barlang. Bejáratára még 1991-ben bukkant rá egy vietnámi lakos. A tényleges felderítésére csak 2009-ben került sor egy vietnámi-brit expedíciós csoport jóvoltából. A Howard Limbert által vezetett csoport búvárruhát öltött, hogy elmerüljön a Son Doong folyójában.

A profi búvárcsapat egy elképesztő, 78 méteres mélységű víz alatti járatrendszert fedezett fel.

A sziklaüreg különlegességét viszont nemcsak a mérete, hanem a benne található, növényekben és állatfajokban gazdag ökoszisztéma adja.

Ráadásul a mészkövek, cseppkövek között még egy teljes esőerdő is elfért. Egyedülálló klímával rendelkezik, amit a külvilág egyáltalán nem befolyásol. Olyan is megesett, hogy vékony felhők alakultak ki a területén. A barlangot sokáig nem látogathatták turisták. Mára már a szerencsés látogatóknak lehetőségük van egy négynapos túra keretében felfedezni a misztikus környezetét. Ez azt jelenti, hogy a résztvevők bent sátoroznak, étkeznek. Miután megcsodálták az akár 80 méter magasan is lévő cseppkővet, át kell kelniük a folyón. Itt felfigyelhetnek például a madáracsicsérgésre. Néhány helyen egy-egy nyílásnak köszönhetően még a napfény is besüt, de a barlang nagy része sötét. Tovább haladva a látogatók egy sűrűbb erdőhöz érkeznek. Ezt követően kajakokkal haladnak tovább a barlang vége felé.

Évente maximum ezer turistát engednek be a falai közé. A tízfős csoportokat pedig gyakran 25, vagy ennél is több szakember kíséri.

A Son Doong körülbelül ötször nagyobb, mint a „világ legnagyobb barlangja”-cím korábbi birtokosa, a malajziai Szarvas-barlang.

198 méter bejárata elég széles ahhoz, hogy egy Boeing 747-es egyenesen átrepülhessen rajta. A barlang bejárata 50 méter magas.

Belsejében egy folyó folyik, amely több százezer év alatt alakította ki a barlang járatait. Az esős évszakban ez a folyó elárasztja és elönti a hatalmas rendszert, így az megközelíthetetlené válik.

Forrás: Hamuesgyemant.hu

\*\*\*

## **Érdekes tények állatokról**

1. A szitakötő: A Földön csak két lénynek van teljes 360 fokos látása. Az egyik a kaméleon, a másik a szitakötő. Valójában az összes rovar közül a szitakötőnek van a legnagyobb szeme.
2. A medúza: Ez a 4,5 mm-es (0,2 hüvelyk) medúza soha nem pusztul el. Ehelyett összezsugorítja a testét, visszahúzza a csápjait, és lesüllyed az óceán fenekére. Ott pedig kezdődik előlről életsiklusa.
3. A zsiráf: A zsiráf nyelve nemcsak hosszú és vastag, hanem fekete és lila is. Ez valószínűleg a zsiráfok szájszerveiben jelen lévő többlet melaninnak köszönhető. A melanin természetes fényvédőként működik, és segít megvédeni a nyelvet, amelyet egész nap növények és levelek begyűjtésére használnak.
4. A koala: Ezek az aranyos Ausztráliából származó erszényes állatok kizárólag az eukaliptusz leveleit majszolják. A babaméretű állatnak az az

igazán egyedi tulajdonsága, hogy ujjlenyomatai szinte teljesen megegyeznek az emberi ujjlenyomatokkal.

5. A cápa: A legtöbb cápának folyamatosan úsznia kell, hogy oxigénben gazdag víz áramoljon át a kopoltyúján. Mások a garat pumpáló mozdulatai révén képesek átengedni a vizet légzőrendszerükön, miközben tengerfenéken pihengetnek.

6. A quokka: A nyugat-ausztráliai szőrös erszényes állatka akár egy teljes hónapig is életben marad egy csepp víz nélkül is. A nedvességgel teli levelek és növényzet rágcsálásával tartja hidratáltságát.

7. A tengeri vidra: A tengeri vidra veszélyeztetett faj. Játékos és társaságkedvelő lények. Szokásuk, hogy alvás közben egymáshoz tartják a mancsukat, hogy ne sodródjanak ki a tengerbe – különösen aranyos, amikor az anyát és a kölyköt meleg ölelésben látjuk.

8. A flamingó: A flamingók eredetileg nem rózsaszínűek. Valójában szürkének születnek. Ami a madarak jellegzetes árnyalatát adja, az a garnélarákból és kék-zöld algákból álló étrendjük, amelyek természetes színezéket tartalmaznak. Idővel ez azt eredményezi, hogy a tollaik rózsaszínűvé válnak.

9. A béka: Az erdei békák télen úgy hibernálják magukat, hogy majdnem halálra fagynak. Ahogy a pulzusuk lelassul, jégkristályok képződnek a vérükben. Végül, ahogy az idő felmelegszik, ez a csodálatos lény újra fellélegzik, miközben apró szíve dobogni kezd.

10. A víziló: Az afrikai nap kíméletlen tud lenni. Más állatokhoz hasonlóan a vízilónak is megvan a maga egyedi módja, hogy szálljon szembe vele. A növényevőknek saját hűtőrendszerük van, egy olajos váladék, amely száradás közben elpárolog, így csökken a víziló hőmérséklete. Az anyagot "vérizzadtság" nevezik, mivel napfényben vörösnek tűnik.

11. A macska: Gondolkoztál már azon, hogy a macskád miért nem édesszájú? Azért, mert minden háziasított macskafélének hiányoznak az édes érzékelők a nyelvükről.

12. A pióca: Ezeket a ragadozó férgeket az ókortól a 19. századig használták a gyógyászatban a betegnél vérvételre. Manapság többnyire undorodnak tőlük, nem utolsósorban három különálló állkapcsuk miatt, amelyek mindegyike 100 foggal van bélelve!

Forrás: Starsinsider.com/hu

\*\*\*

## **KEDVENC RECEPTJEIM**

Rovatunk következő finomsága: a sajtos-medvehagymás pogácsa.

Hozzávalók:

- 60 dkg liszt;
- 25 dkg margarin;
- 1 kispohár tejföl;
- 2+1 tojás;
- 2,5 dkg friss élesztő vagy 1 csomag instant élesztő;
- 2-3 korty tej egy kevés cukorral;
- Ízlés szerint só;
- 30 dkg sajt;
- 10-15 dkg medvehagyma.

Elkészítése:

A medvehagymát jól megmossuk, és apróra összevágjuk. A sajtot durvára daráljuk (ha lapkasajtunk van otthon, azt apróra vágjuk, mint ahogy pörkölt alá szoktuk a hagymát).

A 60 dkg lisztbe a kevés sót és a 25 dkg margarint beledolgozzuk. Ezután belerakjuk a medvehagymát, a sajtot, a tejfölt és a két tojást.

Az élesztő cukros tejben való megfuttatása után azt is a tésztához adjuk. Ebből egy jól gyúrható tésztát kell kapnunk.

Félre tesszük, viszonylag meleg helyre (akár párna közé), és jól megkelesztjük. Kelési ideje 30-60 perc.

Ha megkelt, elindítjuk a sütőt, kb. 180-200 fokra állítjuk.

A tésztát kinyújtjuk olyan vastagságúra, mint a pogácsaszaggató magassága, majd kiszaggatjuk.

Felverjük a megmaradt egy tojást, és avval egyesével megkenjük a kiszaggatott pogácsák tetejét, majd tepsibe helyezük őket.

A jól bemelegedett sütőbe betesszük sülni, kb. 15-20 percre.

Ezzel a finom pogácsánk elkészült, jó étvágyat kívánok hozzá!

\*\*\*

## **A HÓNAP VERSE**

Várnai Zseni: CSODÁK CSODÁJA

Tavasszal mindig arra gondolok,  
hogy a fűszálak milyen boldogok:  
újjászületnek, és a bogarak,  
azok is mindig újra zsonganak,

a madárdal is mindig ugyanaz,  
újjáteremti őket a tavasz.  
A tél nekik csak álom, semmi más,  
minden tavasz csodás megújulás,  
a fajta él, s örökre megmarad,  
a föld őrzi az életmagvakat,  
s a nap kikelti, minden újra él:  
fű, fa, virág, bogár és falevél.  
Ha bölcsebb lennék, mint milyen vagyok,  
innám a fényt, ameddig rámragyog,  
a nap felé fordítnám arcomat,  
s feledném minden búmat, harcomat,  
élném időmet, amíg élhetem,  
hiszen csupán egy perc az életem.  
Az, ami volt, már elmúlt, már nem él,  
hol volt, hol nem volt, elvitte a szél,  
s a holnapom? Azt meg kell érni még,  
csillag mécssem ki tudja meddig ég?!  
de most, de most e tündöklő sugár  
még rámragyog, s ölel az illatár!  
Bár volna rá szavam vagy hangjegyem,  
hogyan éreztessenem, ahogy érzem  
ezt az illatot, e fényt, e nagy zenét,  
e tavaszi varázslat ihletét,  
mely mindig új és mindig ugyanaz:  
csodák csodája: létezés... tavasz!



**Siketvakok Országos Egyesülete**  
HungarianDeafblindAssociation

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.  
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.  
Telefon: 06-1/209-5829  
E-mail: [siketvak@siketvak.hu](mailto:siketvak@siketvak.hu)  
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél